

РЕШЕНИЕ

№ 5055

гр. София, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 30 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: МАРИЯ В. КАРАГЪЗОВА

при участието на секретаря НИКОЛЕТА АС. БОЖКОВА
като разгледа докладваното от МАРИЯ В. КАРАГЪЗОВА Гражданско дело № 20231110112581 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по искова молба, подадена от А. Н. И., с ЕГН *****, с настоящ адрес: гр. С..., вх. В, ет. 1, ап. 1, чрез пълномощника си адв. Х. Й. - САК срещу „Б” ООД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С..., с която са предявени следните искове:

Да се прогласи нищожността на клаузата на чл. 9, ал. 1 от договор за паричен заем № ..., сключен между А. Н. И. и „Б” ООД, предвиждаща заплащането на такса за бързо разглеждане в размер на 115.14 лв., , както и

Да се провъзгласи нищожността на клаузата по чл. 9 ал. 2 от договор за паричен заем № ..., сключен между А. Н. И. и „Б” ООД, представляваща възнаграждение за услугата „динамично плащане", в размер 172,68 лв., като нищожни на основание чл. 26, ал.1 от ЗЗД, във вр. с чл. 22, чл.10, чл. 19 от ЗПК и чл. 143, ал. 1 от ЗЗП. Претендират се разноски.

Ответникът оспорва исковете като неоснователни.

От събраните по делото писмени доказателства се установи следното във фактическо и правно отношение:

Ищцата А. Н. И. като кредитополучател е сключила договор за кредит № МАХ ... от 28.11.2022г. с „Б” ООД като кредитор за сума в размер на 400 лева

/чл. 4, ал.1/, със срок за погасяване на задължението от 6 (шест) месеца. Като обща стойност на плащанията е посочена сумата от 443, 40 лв., годишния процент на разходите /ГПР/ е определен на 47, 69%, а годишния лихвен процент /ГЛП/ е 36, 30%. Съгласно чл. 9, ал.1 от сключения договор, при кандидатстването си за кредит, кредитоискателката е заявила желание за бързо разглеждане на искането за кредит при условията на т.7.3 от раздел V на Общите условия. Паричната сума за бързо разглеждане на искането за кредит е в размер на 115, 14 лв, дължима на равни части през периода на кредита, съразмерно добавени във всяка една погасителна вноска от погасителния план по кредита, заложен в договора.

Съгласно чл. 9, ал.2 от сключения договор, при кандидатстването си за кредит, кредитоискателката е заявила желание да ползва „динамично плащане“ по своя кредит, при условията на т.7.4 от раздел V на Общите условия. Паричната сума за динамично плащане по кредита е в размер на 172.68 лв. и е дължима на равни части през периода на кредита, съразмерно добавени във всяка една погасителна вноска от погасителния план по кредита, заложен в договора. Така, съгласно чл. 9, ал.3 от договора, размерът на общо дължимото по кредита е 731, 22 лв.

По своята правна характеристика процесния договор е потребителски, поради което по отношение на него се прилагат правилата на ЗПК и ЗЗП.

Правната квалификация на предявените иски е чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 2 от ЗЗД, във вр. с чл. 21, ал. 1 от ЗПК, с чл. 22 и чл. 10, ал.1, чл. 11, ал.1, т.10 от ЗПК, чл. 10а, ал.2 от ЗПК и чл. 146 от ЗЗП.

Предявените иски са основателни, поради следното:

В разглежданият казус е нарушена забраната, установена в чл. 10а, ал.2 от ЗПК. Съгласно чл. 10а, ал.1 от ЗПК кредиторът може да събира от потребителят такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, но по силата на ал.2 не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Анализът на сключения между страните по делото договор показва, че сумите, уговорени в чл. 9, ал.1 и ал.2 от процесния договор не са за допълнителни услуги, а по същността си представляват такси и комисионни за усвояване на кредита – сумата по ал.2 в размер на 172, 68 лв., защото тя е за динамично плащане, и за управление на кредита – сумата

по ал. 1 в размер на 115, 14 лв., защото тя е за начина на разглеждане на искането за кредит.

Разглежданият договор нарушава разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК годишният процент на разходите да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, защото видно от чл. 9, ГПР е по-висок от посочения в договора от 47, 69%. По силата на чл. 19, ал.1 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит, но в посочените 47, 69% не са включени сумите, представляващи такси за бързо разглеждане и за динамично плащане. И тъй като тези суми са в значителен общ размер от 287, 82 лв. в сравнение с отпуснатия кредит от 400 лв., то може да се направи обоснован извод, че реалния ГПР по процесния договор е значително по-висок от посочения в него и надхвърля ограничението по чл. 19, ал.4 от ЗПК.

Съдържанието на оспорените от ищцата клаузи на процесния договор ясно показва, че те не се отнасят до допустимото по закона съдържание на годишния процент на разходите по кредита, съгласно чл. 19, ал.3 от ЗПК, а именно: разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит; различни от покупната цена на стоката или услугата, които потребителят дължи при покупка на стока или предоставяне на услуга, независимо дали плащането се извършва в брой или чрез кредит; за поддържане на сметка във връзка с договора за потребителски кредит, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ извършването на плащания, свързани с усвояването или погасяването на кредита, както и други разходи, свързани с извършването на плащанията, ако откриването на сметката не е задължително и разходите, свързани със сметката, са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя.

Тъй като видно от изложеното, клаузите на чл. 9 от процесния договор надвишават определените по чл. 19, ал. 4 от ЗПК размери, те са нищожни.

Уговорките между страните по процесния договор са нищожни и на осн. чл. 143 от ЗЗП, защото са неравноправни. За сумата по чл. 9, ал.1 от договора в размер на 115, 14 лв., начислена към главницата за бързо разглеждане на искането за кредит и за сумата по чл. 9, ал.2 от договора, начислена към главницата за ползване на услуга динамично плащане в размер на 172, 68 лв., може да се направи обоснован извод, че се основават на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител. Заобиколена е забраната на чл. 10а, ал.2 от ЗПК кредиторът да не изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита, каквито съображения се изложиха и по-горе. Оспорените от ищцата клаузи, с които са уговорени посочените услуги, не могат да обосноват безспорни вземания за кредиторът. Въз основа на тях съществува значителен риск за увреждане на права на потребителя.

Съдът е длъжен да следи служебно за неравноправни клаузи, за да осигури минимална процесуална гаранция за ефективна защита на правата и интересите на потребителите. Уговорките за заплащане на суми, начислени в посочените размери противоречат с предвиденото в чл. 16 от ЗПК изискване към доставчика на финансова услуга да оцени сам платежоспособността на потребителя и да предложи добросъвестно цена за ползване, съответна на получените гаранции. Кредиторът по процесния договор като не е включил таксите към годишния процент на разходите е въвел потребителят в заблуждение относно действителния размер на сумата, която трябва да плати по договора и реалните разходи по кредита, които ще направи, което е нарушение на чл. 10, ал.1 и чл. 11, ал.1, т. 10 от ЗПК, а съобразно чл. 21, ал.1 от ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на ЗПК е нищожна.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА нищожността на клаузата на чл. 9, ал. 1 от договор за паричен заем № .../28.11.2022г., сключен между А. Н. И. и „Б” ООД, предвиждаща заплащането на сума за бързо разглеждане, в размер на 115.14 лв., както и **нищожността** на клаузата по чл. 9 ал. 2 от договор за паричен заем № .../28.11.2022г., сключен между А. Н. И. и „Б” ООД, предвиждаща

заплащането на сума за динамично плащане, в размер 172,68 лв., поради противоречие със закона и заобикалянето му, по исковете предявени от А. Н. И., с ЕГН *****, с настоящ адрес: гр. С..., вх. В, ет. 1, ап. 1, чрез пълномощника си адв. Х. Й. - САК срещу „Б” ООД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С..., на осн. чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 2 от ЗЗД, във вр. с чл. 21, ал. 1 от ЗПК, с чл. 22 и чл. 10, ал.1, чл. 11, ал.1, т.10, чл. 10а, ал.2 от ЗПК, както и чл. 146 от ЗЗП.

ОСЪЖДА „Б” ООД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С... да плати на А. Н. И., с ЕГН *****, с настоящ адрес: гр. С..., вх. В, ет. 1, ап. 1 сторени по делото разноси в размер на 500 лв, от които: 100 лв. платена държавна такса и 400 лв. адвокатско възнаграждение за един пълномощник.

Решението подлежи на обжалване от страните с въззивна жалба в 2-седмичен срок от съобщението, пред Софийски градски съд.

Съдия при Софийски районен съд: _____